

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV

verschijnt niet in juli en augustus

V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel

Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 07, september 2016

■ Economie

CRB: energievisie van de
sociale gesprekspartners

Kringlooeconomie: een tweede
leven voor 'afval'?

■ Ondernemingen

Klachtprocedure bij herstructurerings
op basis van OESO-richtlijnen
voor multinationals

■ Sociaal beleid

Recente pensioenverbeteringen
en hun kanttekeningen

RVA-studie over evolutie werkloosheid
volgens gezinscategorie

■ Sociale ombuds

Grondwettelijk Hof zet kruistocht tegen
discriminatie arbeiders-bedienden
voort (arrest van 30 juni 2016)

■ Echo regio Brussel

Hervorming 'doelgroepen' in Brussels Gewest

■ Echo regio Vlaanderen

Wijziging Energiedecreet: van
Turtel- naar Tommeltaks

■ Echo regio Wallonië

Gewestelijk huurwaarborgfonds
voor privéhuurovereenkomsten

■ Europa & Internationale relaties

Onze eigen Europese pijler
van sociale rechten

Wereld Sociaal Forum, anno 2016

www.abvv.be

U wenst voortaan ECHO enkel per e-mail of per post te
ontvangen? U wil naam- of adreswijzigingen melden?
[T] 02/506.82.71 • [E] patsy.delodder@abvv.be

NL - FR: Cette lettre d'information est aussi disponible en
français www.fgtb.be/publications

Waar blijven de investeringen, premier Michel?

De regering-Michel beloofde 'jobs, jobs, jobs'. Maar daar kwam niets van in huis. Leggen we de Belgische cijfers naast de Europese, dan stellen we vast dat België onderaan bengelt. Terwijl in de rest van de eurozone de werkgelegenheidsgraad met 1% steeg tussen het eerste trimester van 2015 en dat van 2016, daalde die bij ons met 0,5%. Ook de werkloosheid neemt trager af dan elders (cijfers Eurostat). De regering-Michel slaagt er niet in de prille internationale heropleving te vertalen in meer groei en jobs.

Uiteraard zijn groei en tewerkstelling ook afhankelijk van privé-investeringen. Als ABVV klagen we al lang aan dat het bedrijfsleven in ons land te weinig investeert in nieuwe producten en in het aanboren van nieuwe markten. Teveel winst vloeit bovendien naar de aandeelhouders. Caterpillar Gosselies sluit de deuren en AXA herstructureert grondig ... maar de aandeelhouders werden rijkelijk beloond.

Niet alleen privé-investeringen laten het afweten, ook de overheid blijft schromelijk in gebreke. De Nationale Bank (NBB) publiceerde net een rapport waaruit blijkt dat de overheidsinvesteringen decennialang verwaarloosd zijn, maar zeker ook de laatste jaren. Ook hier bengelen we achteraan in het Europese peloton. Dit is nefast want zoals de NBB het verwoordt, "hebben overheidsinvesteringen een zeer positief effect op het groeipotentieel op lange termijn."

Stilaan groeit een consensus dat meer overheidsinvesteringen nodig zijn. Op Europees niveau was er al een bescheiden aanzet met het Europees Fonds voor Strategische Investeringen, beter bekend als het fonds-Juncker. En recent woedt de discussie of het niet aangeraden is de begrotingsregels in het kader van het Stabiliteits- en Groeipact te versoepelen. Premier Michel lanceerde zonet het idee een investeringspact te sluiten met de regio's.

Hiermee verklaart de rechterzijde zelf het failliet van het neoliberale bezuinigingsbeleid. Drastisch besparen doet de economie geen goed. Er is nood aan meer vraagstimuli, zoals overheidsinvesteringen. Maar we zijn nog ver van huis. Voorlopig blijft het bij verklaringen en is het wachten op daden.

We steunen voluit het opvoeren van overheidsinvesteringen, onder enkele duidelijke voorwaarden:

- Het kan niet dat men de overheidsinvesteringen bij de begrotingsopmaak wat meer krediet geeft om lustig verder te besparen op sociale transfers of overheidsdienstverlening. Ook die overheidsuitgaven zijn nodig om de economische vraag op peil te houden.
- Het kan evenmin dat men deze investeringsimpuls afkoopt van de bedrijven door hen opnieuw subsidies in de schoot te gooien. Het NBB-rapport stipt aan dat de overheidsinvesteringen in België weliswaar tot de laagste van Europa behoren, maar de investeringsubsidies aan de hoge kant zijn. Ervaring leert bovendien dat men ook met publiek-private samenwerking bijzonder omzichtig tewerk moet gaan. Vaak kost het de overheid meer.
- En er is vooral een maatschappelijk debat nodig over het soort investeringen die de overheden moeten doen. Wat ons betreft moeten ze duurzaam zijn, moet ook sociale infrastructuur in aanmerking komen, en moeten arbeidsintensieve activiteiten voorrang krijgen. Zoals: investeren in energiebesparing, in onderwijs- en zorginfrastructuur.

jean-marie.debaene@abvv.be

Digitalisering van de economie: waarom moeten vakbonden waakzaam zijn?

De digitalisering van de economie is een veelomvattend en ingewikkeld onderwerp, en actueler dan ooit. Het EVV organiseerde over dit thema dit jaar drie workshops en een seminarie. Dit onderwerp staat ook centraal in de debatten ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) die in 2019 plaatsvindt.

In verband met de digitalisering van de economie komen veel vragen aan bod:

- 1) Wat is de digitalisering van de economie?
- 2) Wat zijn de gevolgen van deze omvorming?
- 3) Welke initiatieven werden hierrond in België genomen?
- 4) Welke zijn de syndicale uitdagingen?
- 5) Wat is de eerste syndicale analyse?

Op zich is de digitalisering van het werk geen nieuw fenomeen. Wel nieuw is de zeer snelle ontwikkeling ervan. De combinatie van beide voorgaande factoren zal de arbeidsmarkt en zijn werking beïnvloeden.

De gevolgen voor de wereld van de arbeid maar ook voor de werking/financiering van de solidariteitsmechanismen zijn onbetwistbaar. Bovendien valt het in een context waarin die mechanismen en collectieve sociale normen al op losse schroeven gezet worden.

Om al die vragen in detail te behandelen heeft het ABVV een werkgroep – samengesteld uit leden van centrales en intergewestelijken – opgericht die in oktober voor het eerst zal samenkomen.

ECONOMIE

CRB: energievisie van de sociale gesprekspartners

Op 21 april 2016 diende minister Marghem bij de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) een adviesaanvraag in waarin zij vraagt een studie van Elia over de nood aan 'adequacy' en flexibiliteit in het Belgisch elektriciteitssysteem voor de periode 2017-2027 te analyseren.

Afgezien van deze studie vraagt de minister aan de sociale gesprekspartners de sociaal-economische gevolgen van de verschillende scenario's te belichten.

Van in het begin beslisten de sociale gesprekspartners hun 'energievisie' te geven, waarbij ze erop wijzen dat de studie van Elia geen vertrekpunt is, maar één van meerdere elementen waarmee rekening moet worden gehouden.

De werkzaamheden zijn in twee delen verdeeld: eerst het omlijnen van de uitdagingen en vervolgens het bepalen van de middelen om deze uitdagingen aan te gaan. Elk van deze uitdagingen vereist een specifiek advies. De vijf uitdagingen zijn: concurrentiekracht, prijs, klimaat & milieu, bevoorradingszekerheid en werkgelegenheid.

Kringlooeconomie: een tweede leven voor 'afval'?

Eind juni 2016 kregen de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) en de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO) een adviesaanvraag van minister Marghem over een routeplan als basis voor het uitwerken van een beleid inzake kringlooeconomie in ons land.

De sociale gesprekspartners bezorgden in februari 2016 aan de CRB een eerste advies over de kringlooeconomie. Hierin wordt gefocust op recylen.

De huidige adviesaanvraag betreft een routeplan met 23 maatregelen.

Dit zijn voor het ABVV de syndicale prioriteiten:

- Wij onderlijnen het positieve aspect van de samenwerking tussen minister Peeters (Economie) en minister Marghem (Duurzame Ontwikkeling).
- Wij herinneren er echter aan dat de context van dit routeplan wel omlijnd moet zijn (doelstellingen, spelers, enzovoort) en dat er een rode draad nodig is. Dit is helaas niet het geval.

Na zeven vergaderingen staan we nog niet verder dan de tweede herlezing van het eerste deel van het eerste advies...

De werkgevers zijn in grote getale aanwezig met niet minder dan tien vertegenwoordigers (Febeliec, Essencia, Agoria, VBO, Unizo, Petroleumfederatie, Engi, Fluxys, Synergrid). Wijst dit op een gebrek aan eenheid bij de werkgevers in dit dossier?

Anderzijds blijven ze wel heel monomaan hameren op een gemeenschappelijke eis: 'concurrentiekracht en concurrentiekracht'.

In het licht van de congresresoluties en de werkzaamheden in de Commissie Energie van het ABVV zijn onze prioriteiten de garantie van het behoud en van het scheppen van kwalitatieve banen, een just transition en het mee opnemen van milieu- en klimaatgebonden uitdagingen. Er zal een interne raadpleging worden georganiseerd zodra een ontwerpadvies in zicht is.

sebastien.storme@fgtb.be

- Bovendien vermeldt het routeplan niet de regeringsdoelstellingen inzake kringlooeconomie, noch de manier waarop de 23 maatregelen aan deze doelstellingen beantwoorden.

- We wijzen erop dat bijzondere aandacht moet uitgaan naar de thema's gezondheid en veiligheid van de werknemers in de afvalsector en naar het feit dat de kringlooeconomie voorkeur moet geven aan korte circuits en lokale werkgelegenheid.

- Tot slot hebben wij eraan herinnerd dat de kringlooeconomie sterk verbonden is met de gewestelijke bevoegdheden en dat hiermee rekening moet worden gehouden in de denkoefening.

Bij het uitschrijven van dit advies hebben de vertegenwoordigers van de vakbondsorganisaties aan de kaak gesteld dat sommige ministers de neiging hebben beroep te doen op externe consultancybureaus terwijl in de betrokken administraties de nodige bronnen voorhanden zijn en dat de middelen voor de openbare diensten verminderen.

giuseppina.desimone@fgtb.be

■ ONDERNEMINGEN

Xxx

Naar aanleiding van de aangekondigde sluiting van Caterpillar in Gosselies, de herstructurering bij AXA en andere recente herstructureringsdossiers herinneren we graag aan het bestaan van de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de Nationale Contactpunten (NCP). Die NCP's kunnen zich uitspreken over de naleving door multinationals van deze richtlijnen.

De OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen werden in 1976 goedgekeurd en de laatste update dateert van mei 2011. Ze kunnen in het Nederlands, Frans en Engels worden gedownload via <http://mneguidelines.oecd.org/guidelines>. Enkel de Franse en Engelse versies worden daarbij als authentiek beschouwd.

De richtlijnen bevatten aanbevelingen inzake arbeid, mensenrechten, ketenverantwoordelijkheid, milieu, consumentenbescherming, concurrentie, belastingen, enzovoort. De 46 landen die deze richtlijnen onderschreven, verbinden zich ertoe deze te promoten en toe te zien op de naleving ervan door ondernemingen.

De OESO-Richtlijnen bevatten ook bepalingen over herstructureringen. Op basis daarvan kunnen volgende proceduregronden gedefinieerd worden voor een klacht bij een NCP naar aanleiding van een herstructurering.

Het niet:

- meedelen van informatie over de resultaten van de entiteit/onderneming;
- voorafgaandelijk aankondigen binnen een voldoende termijn van de herstructurering/sluiting;
- leveren van een redelijke inspanning om de negatieve tewerkstellingseffecten als gevolg van de herstructurering/sluiting op te sporen en die te behandelen;
- samenwerken met vakbonden om de negatieve tewerkstellingseffecten als gevolg van de herstructurering/sluiting te verzachten;
- nemen van herstelmaatregelen wanneer de multinational negatieve effecten op de tewerkstelling veroorzaakt heeft of daaraan bijgedragen heeft;
- aanwenden van zijn invloed zodat de handelspartners de negatieve tewerkstellingseffecten verzachten wanneer de multinational eraan heeft bijgedragen of erbij betrokken is.

Nationale Contactpunten

De Nationale Contactpunten staan in voor de promotie van de richtlijnen. Ze bieden tegelijk bemiddeling en onpartijdig overleg wanneer zij problemen bij de toepassing van de richtlijnen voorgelegd krijgen met betrekking tot activiteiten van een bedrijf in België of een Belgisch bedrijf in het buitenland (wereldwijde toepassing). Deze problemen kunnen ingediend worden door een organisatie (vakbond, ngo, onderneming, enzovoort) of een individu.

In het verleden werden procedures bij een NCP vaak afgewezen omdat een juridische procedure nog hangende was. Sinds de update van 2011 mag dit niet meer als argument op zich gebruikt worden om een procedure af te wijzen.

Het Belgisch Nationaal Contactpunt werd in 1980 opgericht en is samengesteld uit leden van werkgeversorganisaties, werknemersorganisaties, een aantal federale overheidsdiensten en de drie gewesten.

De OESO-richtlijnen voor multinationals zijn een instrument van 'soft law'. Dit betekent dat een 'veroordeling' door een NCP geen juridisch gevolg heeft. Een NCP-procedure is wel gekoppeld aan een bemiddelingstraject. Ondernemingen worden via deze procedure publiek geconfronteerd met hun maatschappelijke verplichtingen en hun gebrek aan respect voor internationale regels.

Een voorbeeld van een succesvolle Belgische NCP-procedure tegen een multinational naar aanleiding van een herstructurering is de zaak van de Belgische overheid tegen Brinks in 2011. Er werd daarbij vastgesteld dat Brinks de OESO-richtlijnen niet gerespecteerd had op vlak van informatie en consultatie.

valerie.jadoul@abvv.be

24 november 2016: Internationaal colloquium GRESEA "Multinationale ondernemingen en sociale bewegingen. Verzetsvormen in de opgesplitste onderneming"

De dominantie van transnationale ondernemingen is het voorwerp van contestatie zowel in het Noorden als in het Zuiden, in de schoot van de transnationale ondernemingen en hun filialen zelf, maar ook in de hele bevoorradingketen. Het verzet groeit, neemt verschillende vormen aan, gaande van traditionele gevestigde syndicale strijd tot mobilisatie van sociale bewegingen en initiatieven voor een afdwingbaar verdrag in de schoot van de Verenigde Naties.

3 panelgesprekken, gevolgd door een rondetafeldiscussie:

Panel 1: "Over de in de geglobaliseerde bevoorradingketens geïntegreerde onderneming: hoe de evolutie van de multinationals kenmerken?"

Panel 2: "Multinationals uit de periferie en collectieve relaties"

Panel 3: "Reglementering van de geglobaliseerde bevoorradingketens: welke perspectieven?"

Rondetafeldiscussie: "Strijdstrategieën in de schoot van geglobaliseerde bevoorradingketens"

Praktische inlichtingen

Simultaanvertaling Frans/Engels/Spaans.

24 november 2016, 8.30u - 17.30u, Kartuizercenter: Kartuizersstraat 70, 1000 Brussel, 7 euro* (persmap en lunch inbegrepen)

(*Gratis voor studenten, uitkerings-trekkers en leden van het netwerk.

www.gresea.be

Onnodige versoepeling studentenarbeid zal leiden tot grote rechtsonzekerheid

De regering besliste eenzijdig het contingent studentenarbeid aan lagere RSZ-bijdragen van 50 dagen om te zetten naar 475 uren.

Hoewel de arbeidswet stelt dat niet meer dan 8 uur per dag mag gewerkt worden, zet de regering de huidige 50 dagen om met 9,5 uren per dag.

Uit de meest recente cijfers blijkt dat in 2015 elke student gemiddeld slechts 23,05 dagen werkte. Nog niet de helft van het in het contingent beschikbare totaal! Amper 1,5 procent van de jobstudenten heeft in 2015 het dagencontingent overschreden. Een verhoging is dus absoluut geen noodzaak.

De omzetting naar uren brengt een enorme rechtsonzekerheid met zich mee. Werkgevers zijn niet verplicht om (in tegenstelling tot bij flexijobs) bij de Dimona-aangifte het begin- en einduur aan te geven. Zelfs welke dagen er zal gewerkt worden, dient niet ingegeven te worden. Louter melden '20 uur tijdens het volgende trimester' volstaat. Bovendien wordt het mogelijk om een student voor slechts 1 uur aan te geven, wat in strijd is met de vereiste van 3 opeenvolgende uren als minimale tewerkstellingsduur.

Zonder degelijk controlemechanisme vergroot dit het risico op misbruiken.

Deze maatregel zal reguliere jobs kosten. We brachten dan ook een negatief advies uit in de NAR.

lander.vanderlinden@abvv.be

■ SOCIAAL BELEID

Améliorations récentes au niveau des pensions et observations

Cet été, trois améliorations ont été décidées au niveau des pensions.

D'abord, au 1er août, il y a eu un alignement historique de la pension minimum des indépendants et des salariés. L'octroi d'un même montant est défendable en soi, si les sources de financement sont aussi identiques. Mais c'est justement là que le bât blesse. Les cotisations sociales sont restées inchangées et l'augmentation a été entièrement financée à l'aide de moyens généraux.

Le rapport des experts plaide également pour une telle harmonisation, tout en soulignant toutefois explicitement que le financement du régime des indépendants devait être adapté. Le financement repose aujourd'hui trop lourdement sur l'aide de l'Etat et est en outre dégressif (plus vous gagnez, moins vous payez de cotisations) et plafonné (celui qui gagne plus de 81.902,81 euros ne paie plus de cotisations sociales).

La deuxième mesure concerne la prise en compte systématique des années de service militaire ou civil comme années de travail. Ceci n'était pas toujours le cas. Dans la demande d'avis au service des pensions, nous avons dénoncé que la mesure ne s'appliquait que pour les pensions qui entraînent en vi-

gueur à partir du 1er juillet 2017. Il n'a pas été donné suite à cette remarque. Ceux qui actuellement ne bénéficient pas de l'assimilation, ne peuvent donc pas la faire jouer avec effet rétroactif. On peut, à ce niveau, parler de traitement inégal.

Enfin, il y a l'introduction d'une prime unique en 2016 et une augmentation en 2017 uniquement pour les pensions minimums avec une carrière complète de 45 ans. Cette nouvelle pension minimum brise la solidarité en fonction du nombre d'années au compteur. Nous avons mis tout en œuvre pour contrer la mesure – également parce qu'elle touchait surtout les femmes –, en vain.

À l'automne, quelques dossiers pensions seront mis à l'agenda qui risquent de toucher le cœur de notre système et porter atteinte à la solidarité. Il s'agit des métiers lourds, de la réforme des pensions minimums et de l'attaque des périodes assimilées (la non-prise en compte, ou prise en compte moindre, des périodes de chômage et de prépension). Il faudra donc unir nos forces.

celien.vanmoerkerke@fgtb.be

RVA-studie over evolutie werkloosheid volgens gezinscategorie

In juni 2016 maakte de RVA een studie over de gezinscategorie van de uitkeringsgerechtigde werkzoekende werklozen. De gezins-situatie bepaalt de uitkering, maar onderzoek toont aan dat ze ook bepalend is voor de uitstroombekans en het armoederisico van de werkloze.

De evolutie van de gezinscategorie bij de vergoede werkzoekende werklozen toont de voorbije 10 jaar andere trends dan de gezins-situatie van de volledige bevolking. Terwijl er bij de algemene bevolking een trend is naar meer alleen wonen, stijgt bij de onderzochte groep het aantal samenwonenden.

Hiervoor zijn verschillende verklaringen. Allereerst zijn samenwonenden in de zin van de werkloosheidsreglementering niet noodzakelijk koppels of gezinnen. Ook jongeren die bij hun ouder(s) blijven wonen of een woning delen om kosten te besparen, worden als samenwonend beschouwd.

Daarnaast hebben verschillende maatregelen ervoor gezorgd dat de uitstroom van alleenstaanden en gezinshoofden gevoelig verhoogd is. We denken hierbij vooral aan de dispo-procedure die ook uitsluiting van

alleenstaanden en gezinshoofden mogelijk maakt. Hierdoor is het aandeel van de samenwonenden in de groep uitkeringsgerechtigden toegenomen.

Uit de studie blijkt dat de werkloosheid van enkele subgroepen erg conjunctuurgevoelig is. Vooral de werkloosheid van samenwonenden, en dan vooral mannen en jongeren, schommelt mee met de economische bewegingen. Voor de andere groepen blijken tendensen in de werkloosheid vooral het gevolg te zijn van wijzigingen in de reglementering (dispo, activaplan, crisismaatregelen). Het gaat hier dan ook vaak om bewegingen tussen werkzoekende en niet-werkzoekende werkloosheid en tussen uitkeringsgerechtigde en niet-uitkeringsgerechtigde werkloosheid. Op die manier wordt opnieuw aangetoond dat de dalende werkloosheidscijfers waarmee regering en RVA zwaaien, zeker niet zomaar kunnen gezien worden als bewijs dat het economisch goed gaat met ons land.

astrid.thienpont@abvv.be

■ SOCIALE OMBUDS

Grondwettelijk Hof zet kruistocht tegen discriminatie arbeiders-bedienden voort

Het Grondwettelijk Hof boog zich over het verschil tussen arbeiders en bedienden in bescherming tegen willekeurig ontslag in de openbare sector (cf. art. 63 wet van 03/07/1978 op de arbeidsovereenkomsten).

Ter herinnering: bescherming tegen willekeurig ontslag was oorspronkelijk voorbehouden voor de arbeiders. De hervorming van het arbeiders- en bediendestatuut verving die bescherming door cao 109 betreffende de motivering van ontslag, die voor arbeiders én bedienden geldt.

De nieuwe regeling geldt echter enkel voor de privésector. In de openbare sector blijft de bescherming tegen willekeurig ontslag (art. 63) enkel voor arbeiders bestaan in afwachting van een gelijkaardige regeling als cao 109 voor alle contractuelen. Tot nu gebeurde dat nog niet.

Het Hof verwijst naar vorige arresten, namelijk zijn principiële arrest 125/2011 van 07/07/2011, evenals arrest 187/2014 van 18/12/2014 waarin het oordeelde dat artikel 63 de artikels 10 en 11 van de Grondwet schendt: "De wil om een geleidelijke harmonisatie van het statuut van arbeider en dat van bediende te bereiken, kon niet langer ver-

antwoorden dat een dergelijk criterium van onderscheid werd gehandhaafd, met name wat betreft de beperking van de aanvaardbare motieven van ontslag, de omkering van de bewijslast en de forfaitaire vaststelling van de aanvullende ontslagvergoeding die verschuldigd is bij willekeurig ontslag." Het Hof zegt voorts dat deze vaststelling nog meer geldt sinds de wet van 26/12/2013 op het eenheidsstatuut goedgekeurd werd.

Het Hof verwerpt de vraag van de minister-raad om de effecten van artikel 63 tijdelijk te behouden: "Het staat aan de wetgever om onverwijld een regeling te treffen inzake bescherming bij kennelijk onredelijk ontslag voor werknemers uit de openbare sector" en intussen "komt het aan de rechtscolleges toe (...) de rechten van alle werknemers in de publieke sector (...) te vrijwaren, waarbij zij zich (...) kunnen laten leiden door cao 109."

Het Hof bevestigt zijn rechtspraak en spoort de politiek aan snel werk te maken van de harmonisering van de statuten.

Grondwettelijk Hof, 30.06.2016, nr. 101/2016

jean-francois.macours@abvv.be

■ ECHO REGIO BRUSSEL

Hervorming 'doelgroepen' in Brussels Gewest

Op 14 juli heeft de gewestregering de oriënteringen van de hervorming van de Brusselse tewerkstellingssteun vastgelegd. Deze hervorming, onderhandeld met de sociale gesprekspartners in het kader van de Strategie 2025, is bedoeld om het 'doelgroepenbeleid' op vier categorieën bij Actiris ingeschreven werkzoekenden te richten: jongeren onder de 30, laaggeschoolden, langdurig werkzoekenden en oudere werknemers. Hieronder vind je de voornaamste maatregelen beslist in het kader van deze hervorming.

Opmerkelijk is in het bijzonder het inschakelingscontract, voor de jonge langdurig werkzoekenden, dat eerst in de openbare sector en in de non-profit wordt ingevoerd, om nadien uitgebreid te worden naar de private profitsector.

De 'Activa' wordt vereenvoudigd, via het scheppen van een generische Activa, toegankelijk voor de werkzoekenden die ingeschreven zijn bij Actiris sinds twaalf maanden. In dat kader, voor bepaalde categorieën van uitkeringsgerechtigde werkzoekenden, valt de voorwaarde van 12 maanden weg (>57

jaar, uitkeringsgerechtigde werkzoekenden die slachtoffers zijn van een herstructurering, of die hun stage hebben voltooid, art. 60 of alternerend leren...). Het generische Activacontract wordt voortaan minstens een half-tijdse arbeidsovereenkomst van zes maanden. Het bedrag van de RSZ-verminderingen wordt meegeteld in de werkkuitkering die de werknemers uitbetaald krijgen via hun werkloosheidsdkas. Bovendien kan een vormingspremie gegeven worden aan de werkgever (voor de vorming van jonge laaggeschoolde werknemers).

Tenslotte worden de RSZ-verminderingen voor oudere werknemers gericht op de categorie 55-64 met een laag loon (< € 10.500 bruto per kwartaal). Het wordt een forfaitaire vermindering (€ 1.000 per kwartaal). Rekening houdend met de voorspelbare impact van deze maatregelen op de loonmassa van sommige ondernemingen, eisen de sociale gesprekspartners (waaronder het ABVV) overgangsmaatregelen in de vorm van een 'phasing out'.

samuel.droolans@abvv.be

Data volgende vormingen 2016-2017

Dit zijn de data van de volgende vormingssessies voor de leden van de DSR en de juridische diensten van de centrales: 20/10/2016, 01/12/2016, 26/01/2017, 23/02/2017, 30/03/2017 en 18/05/2017 van 9.30u tot 12.30u.

Het gedetailleerd programma volgt later maar noteer alvast de data in je agenda.

Syndicaal onderzoek naar racisme in Brussel

Begin 2016 voerden de drie grote vakbonden in Brussel een gezamenlijk onderzoek bij vakbondsvertegenwoordigers in het kader van de campagne 'Racism, Game Over'. De veroordelen en racistische gedragingen in de bedrijven worden bevestigd. Het onderzoek wijst op de waargenomen discriminatiedomeinen, de te ontwikkelen instrumenten, de steun- en aanmoedigingsmaatregelen op en buiten de werkplek, maar ook op de vastgestelde belemmeringen en weerstand.

Interesse in de resultaten van het onderzoek (in de volledige versie (60 bladzijden) of samengevat (brochure A5 te verdelen in de bedrijven)?

Neem contact op met paola.peebles@abvv.be (02 545 76 96).

Praktijkacademie 'werkbaar werk'

Donderdag 27 oktober 2016, van 9u tot 16u (broodjeslunch voorzien).

Bondsgebouw, Ommeganckstraat 47-49, 2018 Antwerpen.

Programma

Voormiddag: Freelancers

Met welke problemen worden freelancers geconfronteerd? Welke rol kunnen wij als vakbond hierbij spelen? Zijn er manieren om bescherming te bieden?

Sprekers:

- Katrien Penne: onderzoekster bij de Stichting Innovatie en Arbeid van de SERV
- Josien van Breda-Hoekstra: FNV zelfstandigen
- Sectorvoorbeelden (nog te bepalen)

Namiddag: Arbeidsduurvermindering

Wat wordt er zoal verstaan onder arbeidsduurvermindering en welke concrete voorstellen zijn er? Welke mogelijkheden bieden ze, en wat zijn de kansen en bedreigingen?

Sprekers:

- Jean-Marie De Baene: politiek kabinetshelf / directeur studiediensten Federaal ABVV
- Ilse de Vooght: Femma
- Jan Cornillie: directeur studiedienst sp.a
- Sectorvoorbeelden (nog te bepalen)

Inschrijven verplicht via
nadine.bert@abvv.be

ECHO REGIO VLAANDEREN

Wijziging Energiedecreet: van Turtel- naar Tømmeltaks

Eind 2015 voerde toenmalig Vlaams minister van Energie Annemie Turtelboom (Open Vld) een forfaitaire heffing in per afnamepunt voor elektriciteit. Deze heffing stond al snel bekend als de Turteltaks en moest jaarlijks 495 miljoen euro opbrengen. Ze zou in de eerste plaats betaald worden door gezinnen en bedrijven die elektriciteit afnemen van het distributienet.

Turteltaks

Na de bekendmaking regende het bakken kritiek op de Turteltaks. Niet alleen hield het zeer ongelijke verdelingseffecten in (de tarieven per verbruiksschijf werden degressief opgesteld, waardoor men in verhouding minder moest betalen naarmate men meer elektriciteit verbruikte), er werden ook andere fundamenteel onrechtvaardige effecten vastgesteld. Zo vielen 30.000 gezinnen met een nul- of negatief verbruik (bijvoorbeeld bezitters van zonnepanelen), net zoals diegenen met een minimaal verbruik, automatisch in de eerste verbruiksschijf, waardoor ze verplicht werden om het vlakke tarief van € 100 bij te betalen.

Appartementsbewoners zouden de heffing dubbel moeten betalen omdat de heffing wordt berekend per afnamepunt elektriciteit en er in een appartementsgebouw vaak ook een apart afnamepunt voor de gemeenschappelijke delen bestaat. Verder bleek dat gezinnen met een elektrische accumulatieverwarming in een dermate hoge verbruiksschijf zouden terechtkomen dat ze hun elektriciteitsfactuur plots met maar liefst € 770 zagen stijgen. Als klap op de vuurpijl raakte bekend dat een aantal grote bedrijven in Vlaanderen helemaal géén Turteltaks moet betalen.

Na het ontslag van Turtelboom besliste haar opvolger Bart Tommelein om de energieheffing aan te passen.

Tømmeltaks

Volgens de minister is het echter geenszins de bedoeling om mensen die een nul- of negatief verbruik hebben vrij te stellen, net zo min als mensen die in een appartement wonen en daardoor meerdere afnamepunten hebben. Ook de eigenaars van de 14.000 leegstaande woningen en appartementen zouden het vlakke tarief van € 100 moeten blijven betalen, ongeacht of er elektriciteit

wordt verbruikt. En over de industriële grootverbruikers die niets betalen, vermeldt het decreet helemaal niets.

Waar de minister wél aan wil verhelpen zijn de gezinnen die hun woning verwarmen met elektrische accumulatieverwarming en daardoor € 770 extra moeten betalen. 68.621 afnamepunten bevinden zich in deze verbruiksschijf, waaronder 12.134 residentiële. Daarom werd beslist om de grens van deze verbruiksschijf op te trekken van 20 MWh naar 25 MWh. Hierdoor zouden er 27.108 minder afnamepunten onder deze verbruiksschijf vallen, waaronder 9.002 residentiële. In deze nieuwe inschaling van de verbruiksschijven zouden deze mensen nog € 290 moeten betalen in plaats van de oorspronkelijke € 770.

Het gevolg van het aanpassen van de grens van deze verbruiksschijf zal leiden tot een minderinkomst voor de Vlaamse begroting van 13 miljoen euro. De wijziging in de tariefstructuur treedt pas in werking aan de start van een nieuw heffingsjaar, zijnde 1 januari 2017.

Syndicale aandachtspunten

Ondanks de aanhoudende kritiek is dit slecht een zeer beperkte aanpassing in het geheel van de toch wel problematische Turteltaks.

De nieuwe minister laat na om een open debat te voeren over rationeel energieverbruik of een vergroening van de fiscaliteit. Er werd enkel ad hoc ingegrepen op een beperkt aspect van het ontwerp van de Turteltaks.

De industriële grootverbruikers blijven ook na de aanpassing buiten schot.

greg.verhoeven@vlaamsabvv.be

Gewestelijk huurwaarborgfonds voor privéhuurovereenkomsten

In lijn met wat opgenomen is in de Gewestelijke Beleidsverklaring zal Wallonië een Gewestelijk huurwaarborgfonds (HWF) oprichten. Dit fonds zou bij de eigenaar garant staan voor het storten van de volledige waarborg, ook al is die nog niet volledig aangelegd door de huurder, en zou de overdraagbaarheid van die garantie mogelijk maken.

Huidige situatie in de privésector

De huurwaarborg beschermt de verhuurder wanneer de huurder zijn verplichtingen niet nakomt. Ook al is die niet wettelijk verplicht, voorzien veel huurovereenkomsten in deze waarborg. Als de partijen voor een waarborg in contant geld kiezen, zijn er drie opties: een geblokkeerde rekening op naam van de huurder, een waarborg in maandelijks schijven of een waarborg uit een contract tussen het OCMW en een financiële instelling.

Het huidige systeem heeft enkele nadelen:

- Minder dan één Belg op vier beschikt over spaargeld waarmee hij een onvoorziene uitgave kan opvangen. De waarborg kan dus een grote belemmering zijn bij de toegang tot huisvesting.
- Moeilijke overgang tussen twee verblijfplaatsen en moeilijk om de waarborg terug te krijgen in geval van schade of als de verhuurder daar niet mee akkoord gaat.
- In geval van gespreide storting leggen de meeste banken dossierkosten op om de verloren interesten te compenseren.
- Beroep doen op het OCMW stigmatiseert de begunstigde bij de eigenaars.

Het project van een Gewestelijk huurwaarborgfonds (HWF)

Het aanleggen van een huurwaarborg zou vrijblijvend blijven. Maar als er een huurwaarborg komt, moet die in het Gewestelijk Fonds gestort worden. Het bedrag zou gelijk zijn aan twee maanden huur.

Het aanleggen van de huurwaarborg zou, voor bepaalde inkomenscategorieën en in bijzondere gevallen, in 12 of 24 maandelijks schijven kunnen gebeuren. Anderzijds zou de regering de overdraagbaarheid van de huurwaarborg mogelijk maken. Het Fonds dekt de huurschade en de achterstallige huren en lasten, maar niet de verbrekingsvergoedingen.

Het beheer van het Gewestelijk Fonds wordt toevertrouwd aan een kredietinstelling via een concessieovereenkomst voor openbare diensten. Er zou een maatschappelijk rendement worden geëist door een zekere ervaring te bewijzen in het toekennen van kredieten in de sector van duurzaam vastgoed, hernieuwbare energie, onderwijs en/of gezondheidszorg. De opbrengsten zouden gaan naar een budgettair fonds voor het verkrijgen van nieuwe huisvesting.

Standpunt van het Waals ABVV

Het Waals ABVV heeft het ontwerp positief onthaald maar verkiest dat een bestaande of nog op te richten openbare instelling zorgt voor de ontvangst en het beheer van de gestorte bedragen. Gezien de wettelijke en regelgevende moeilijkheden en de Europese verplichtingen lijkt de keuze voor een mechanisme van openbare diensten het echter te gaan halen.

Bijgevolg wenst het Waals ABVV dat het lastenboek een zeker aantal voorschriften omvat. Dit fonds zou moeten optreden om zoveel mogelijk mensen toegang te geven tot kwalitatieve huisvesting tegen een haalbare prijs (huren of kopen), maar ook om het aanbod inzake collectieve infrastructuur te verbeteren. Zulke investeringen verhogen de levensstandaard van de bevolking, maar zorgen ook voor meer activiteit en jobs. Het Waals ABVV eist eveneens dat een comité voor sturing, opvolging en evaluatie van de toekenning van de ingezamelde middelen wordt opgericht. De Waalse sociale gesprekspartners zouden in dit comité vertegenwoordigd zijn. Het Waals ABVV zal erop toezien te worden betrokken bij de evolutie van het dossier en zijn vertegenwoordigers bij de CESW zullen deze voorstellen verdedigen.

gianni.infanti@fgtb-wallonne.be

COLLOQUIUM CEPAG: BEOORDELINGSPROCEDURES OP HET WERK. EFFICIËNT... VOOR WIE EN WAARVOOR?

De beoordelingsprocedures worden als 'modern' en 'efficiënt' voorgesteld en breiden zich steeds verder uit op de werkplaatsen. Dat is niet zonder gevolg voor de uitvoering van de opdrachten, de kwaliteit van het werk en van de dienstverlening maar ook voor de werknemers: controleprocedures, slechtere arbeidsomstandigheden, verhoogde stress en werkbelasting...

Dit colloquium zal de gelegenheid bieden om een balans op te maken van dit verschijnsel - vooral in de openbare diensten en in de non-profitsector - en om over de eventuele gevolgen ervan op onze democratie na te denken.

Deelnemers :

- Anne-Marie Andrusyszyn, directrice CEPAG
- Jean Blairon, directeur RTA vzw
- Christiane Cornet, Algemeen Secretaris Waalse Intergewestelijke CGSP Enseignement
- Nicolas Latteur, opleider bij CEPAG en auteur van "Le travail, une question politique"
- Sébastien Gratoir, professor bij IES-SID en lid van het collectief Ecole en colère
- Marina Libertiaux, zorgcoördinator

Het volledige programma en bijkomende inlichtingen vind je op www.cepag.be en www.facebook.com/cepagasbl.

23 sept – 9u-13u - Espace Solidarité – rue de Namur 47 – 5000 Beez

Inschrijving gratis maar verplicht:
cepag@cepag.be – 081 26 51 56

Na de Brexit ...

Na de uitslag van het Brits referendum over de Brexit in juni riep het EVV de Europese vakbondsleiders op een speciale vergadering bijeen. Er werd een verklaring aangenomen waarin de niet te overschrijden rode lijnen getrokken werden voor de toekomstige onderhandelingen: de algemene regels ter bescherming van werknemers, consumenten en het leefmilieu mogen niet op de helling gezet worden. De acties voor een rechtvaardiger Europa met meer gelijkheid, voor meer en betere banen en voor een evenwichtiger economisch bestuur door middel van een sterk, progressief sociaal en fiscaal beleid, mogen voor het EVV niet in de ijskast worden gezet. Als antwoord op de ontgoocheling van burgers over de Europese Unie moet deze dringend zorgen voor duurzame groei en degelijke banen en komaf maken met de blinde besparingen als zij opnieuw hoop voor de toekomst wil scheppen.

De verklaring lees je op de EVV-website (www.etuc.org).

Naast deze verklaring roept het EVV zijn leden in september bijeen om te discussiëren over een duidelijke visie op het Europa van morgen. Doel is via een syndicaal platform concrete alternatieven voor een nieuw Europa naar voor te schuiven.

■ EUROPESE EN INTERNATIONALE RELATIES

Onze eigen Europese pijler van sociale rechten

De EU wordt vandaag geconfronteerd met ongeziene uitdagingen. De ontgoocheling of zelfs de woede van de Europese burgers en werknemers is onder meer te wijten aan de groter wordende ongelijkheid, een lagere levensstandaard en onzekerdere werkomstandigheden.

In maart 2016 schetste de Europese Commissie de contouren van een toekomstige Europese pijler van sociale rechten en lanceerde hierover een volksraadpleging (zie Echo, april 2016). Het initiatief van de Commissie lijkt interessant, maar het is helaas duidelijk dat noch de tools, noch de middelen voorhanden zijn om de belofte van een sociaal Europa waar te maken.

Het Europees Vakverbond en al zijn leden besloten daarom – aan de hand van concrete voorstellen – hun eigen Europese pijler van sociale rechten uit te werken. Die pijler moet inderdaad ambitieus zijn. De EU moet tonen ertoe in staat te zijn nieuwe beleidsmaatregelen en wetgeving door te voeren die concreet beantwoorden aan de behoeften van de burgers.

Voor het ABVV zijn er zes prioritaire domeinen: een rechtvaardige economie met meer banen van hoge kwaliteit, een loonsverhoging voor meer rechtvaardigheid op vlak van werk en economie, de bestaande rechten beter toepassen en nieuwe rechten invoeren, eerlijke mobiliteit, een geslaagde transitie van de arbeidsmarkt, een sterkere sociale bescherming en betere openbare diensten.

Tegelijk is dit voor het ABVV en het EVV een kans om de Europese Commissie tot coherentie te dwingen. De Commissie kan geen sociale pijler voorstellen en tegelijk blijven snoeien in de wetgeving (via de agenda 'better regulation') en eenzijdig bezuinigingsmaatregelen opleggen of volstrekt antisociale aanbevelingen formuleren.

sophie.grenade@abvv.be

Wereld Sociaal Forum, anno 2016

Vijftien jaar na de eerste editie in Porto Alegre in Brazilië vond het Wereld Sociaal Forum in augustus 2016 plaats in Montreal, Canada. Het is in een land van de G7, één van de meest neoliberale landen van de planeet, dat de grootste internationale vergadering van sociale bewegingen plaatsvond, en voor de eerste keer in het noordelijk halfrond.

Het WSF ging van start in 2001 en trekt bij elke editie duizenden deelnemers voor meer dan duizend activiteiten rond diverse thema's in verband met de strijd voor een andere wereld en de zoektocht naar economische, sociale en solidaire alternatieven.

De start van het WSF was helaas problematisch: zo'n 200 militanten uit Afrika, Latijns-Amerika en Azië kregen geen visum om Canada in te reizen en konden dus niet deelnemen aan de bijeenkomst. Congolese, Colombiaanse en Braziliaanse vakbondskameraden kregen geen goedkeuring van de Canadese regering om deel te nemen. De eerste eis van het WSF van Montreal was daarom heel duidelijk: openheid en solidariteit zonder grenzen.

Vakbonden waren sterk betrokken bij het WSF in Montreal. Meer dan 60 vakbondsorganisaties namen er deel aan debatten en acties. Er werd een 'arbeiderskwartier' geopend voor uitwisseling over de uitdagingen waar de vakbondswereld en meer algemeen de arbeidswereld voor staat. Doel daarbij was de syndicale strijd af te stemmen op de strijd van de andere sociale bewegingen: handelsakkoorden, arbeidstijdverkorting, minimumloon, just transition ...

Een ABVV-delegatie bepleitte er zijn syndicale agenda en trachtte die in perspectief te plaatsen met het werk van vakbonden en sociale bewegingen op andere continenten.

sophie.grenade@abvv.be